

Počinje došašće, vrijeme iščekivanja Božića

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 03 Prosinac 2023 08:46

Objavljeno: Nedjelja, 03 Prosinac 2023 08:46

Prva je nedjelja došašća ili adventa, kojom u crkvenoj godini počinje vrijeme pripreve za Božić, odnosno Kristovo rođenje, a prva nedjelja došašća ujedno je i početak crkvene godine.

Došašće počinje četiri nedjelje prije Božića, najranije može početi 27. studenoga, a najkasnije 3. prosinca i završava 24. prosinca, na Badnjak.

Slavljenje došašća počelo je u 5. stoljeću, kada je biskup Perpetuo iz Toursa uveo pripravu za Božić, počevši od sv. Martina 11. studenoga. Papa Grgur Veliki u 6. stoljeću skratio je došašće na četiri tjedna, što se zadržalo do danas, te je ukinuo suzdržavanje od jedenja mesa i mliječnih proizvoda za vrijeme došašća.

U vrijeme došašća služe se zornice, rane jutarnje mise koje su inače vrlo raširena pobožnost u sjevernim hrvatskim krajevima. One simboliziraju budnost kršćana u vrijeme pripreve za Božić.

Pjevaju se adventske pjesme, koje u Hrvatskoj imaju marijansko obilježje. Neke od poznatijih su "Padaj s neba", "Zlatnih krila", "O Marijo, ti sjajna zornice", "Poslan bi anđeo Gabriel", "Ptičice lijepo pjevaju", "Visom leteć ptice male".

Adventski vijenac - simbol borbe protiv životnoga mraka

Prve nedjelje došašća mnogi će u svojim domovima upaliti prvu svijeću na adventskom vijencu, simbolu borbe čovjeka protiv životnoga mraka. Ukrašeni adventski vijenac označava pobjedu Krista Gospodina: Isusov Križ i Uskrsnuće, a čine ga dva temeljna simbola - krug i svijeće, odnosno svjetlo.

Plete se od zimzelenih grančica. Bor i božikovina u vijencu simboliziraju besmrtnost, lovor pobjedu nad grijehom i patnjom, a cedar snagu i izlječenje od svih bolesti. Često je u vijencu i grančica ružmarina jer je ona prema legendi čuvala Djevicu Mariju na njezinu putu u Egipat.

U vijenac se umeću četiri svijeće koje označuju četiri razdjelnice u ljudskoj povijesti: stvaranje, utjelovljenje, otkupljenje i svršetak.

Jedan od običaja u vrijeme došašća je i sijanje pšenice, a potječe iz starodrevnih kultova prizivanja dobre ljetine. U nekim se hrvatskim krajevima pšenica sije na sv. Barbaru 4. prosinca, a negdje na sv. Luciju, koja se slavi 13. prosinca. Kada pšenica naraste, običaj je oko nje vezati vrpču s hrvatskom trobojnicom.

U vrijeme došašća, 8. prosinca, slavi se blagdan Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije, koji je utemeljio papa Siksto IV. 1476. godine. Dogmu je svečano proglasio papa Pio IX. 8. prosinca 1854. Arkandeo Gabriel nazvao je Mariju "punu milosti", a crkveni oci nazivali su Mariju - Blaženom Djevicom. Prema katoličkoj teologiji, Marija je morala biti posve bez grijeha, da bi mogla začeti Isusa.

Darivanje djece na blagdan sv. Nikole

Blagdan sv. Nikole 6. prosinca, odnosno na "Nikolinje", posebno je drag djeci koja tada dobivaju

Počinje došašće, vrijeme iščekivanja Božića

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 03 Prosinac 2023 08:46

Objavljeno: Nedjelja, 03 Prosinac 2023 08:46

darove. Prema legendi, sv. Nikola biskup noću je potajno kroz prozor donosio darove siromašnima.

Navečer prije Nikolinja djeca čiste čizmice i stavljaju ih na prozore prije spavanja, a ujutro, kad se probude, u njima ih dočekaju darovi. Sv. Nikolu prate anđeli i Krampus, ovisno o tome radi li se o dobroj ili zločestoj djeci, koja od Krampusa dobivaju šibu, koja je obično zlatne boje.

U nekim hrvatskim krajevima ukućani se sakriju ispod prozora i zveckaju lancima i tako Krampusom plaše djecu i potiču ih da budu dobra i poslušna.

Posljednji dan došašća, Badnjak

Posljednji dan došašća je Badnjak, dan uoči Božića čiji je naziv povezan s riječju "bdjeti", jer se na taj dan bdijući čekalo Isusovo rođenje. Zbog običaja bilo je nužno osvijetliti prostorije svijećama, koje su postale i simboli novog života i nade. Običaj je i sjećanje na preminule ukućane te molitva za njih.

Na Badnjak su ukućani rano ustajali, žene bi spravljale nemrsnu hranu za večeru, jer se na Badnjak posti, a muškarci hranili stoku, koja je trebala biti spokojna zbog božićnih blagdana, te pripremali drva za ogrjev.

Nekad je glavni član domaćinstva u kuću unosio slamu koja se rasprostirala po sobi, dom se kitio svježim zelenilom, a božićno drveće, koje je danas gotovo neizostavni dio blagdanskobičaja, u Hrvatskoj se kiti od konca 19. stoljeća.

Na Badnjak su se blagovala posna jela, bez mesa i masti, riba pripremljena na razne načine, grah, brodet s palentom, a od kolača fritule, fanjci, gibanice i badnjača.

Obredni dio Badnjaka završava odlaskom ukućana na ponoćnu misu. (Hina)

Počinke došašće, vrijeme iščekivanja Božića

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 03 Prosinac 2023 08:46
Objavljeno: Nedjelja, 03 Prosinac 2023 08:46

